

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directie Europese en
Internationale Zaken**

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 11 mei 2020

Betreft Verslag ministeriële videoconferentie toerisme van 27 april 2020

Ons kenmerk

DEIZ / 20136084

Geachte Voorzitter,

Hierbij bied ik u het verslag van de ministeriële videoconferentie toerisme van 27 april jl. aan.

Tijdens de videoconferentie is gesproken over de gevolgen van de coronacrisis voor de toerismesector en hebben lidstaten elkaar geïnformeerd over maatregelen die zij hebben genomen om de sector te ondersteunen.

Hoogachtend,

mr. drs. M.C.G. Keijzer
Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat

Verslag high level videoconferentie over toerisme 27 april 2020

Ons kenmerk
DEIZ / 20136084

Het voorzitterschap gaf aan dat het belangrijk is dat in de Raad voor Concurrentievermogen (RvC) wordt gesproken over wat nodig is om de economie te herstellen. Het gaat daarbij om beleid op het gebied van industrie, de interne markt, maar ook toerisme, het onderwerp waarover op 27 april jl. is gesproken. Het voorzitterschap riep de Commissie op om snel met goede herstelplannen te komen voor de sector en benadrukte het belang van toerisme voor de economie in de EU.

Commissaris Breton gaf aan dat de coronacrisis een ernstige crisis is voor zowel de volksgezondheid als voor de economie. De Commissie heeft al verschillende maatregelen genomen, zoals bijvoorbeeld liquiditeitsmaatregelen, het steunpakket voor werknemers die hun baan verliezen (SURE) en een verhoging van het steunbedrag dat onder de-minimis kan worden gegeven. De toerismesector is zwaar geraakt; de Commissie zal samen met lidstaten werken om mobiliteit en toerisme weer op gang te krijgen. Als bij afname van de coronacrisis belemmeringen kunnen worden opgeheven, zodat mobiliteit weer op gang kan komen, dan moet dat gecoördineerd plaatsvinden. De Commissaris heeft de zorgen van lidstaten gehoord en werkt aan plannen voor de korte en middellange termijn. Bij het uitwerken van de plannen zal rekening worden gehouden met verduurzaming en digitalisering van de sector. Commissaris Breton kondigde aan dat in het najaar een bijeenkomst op hoog niveau zal worden gehouden waar verder over toerisme zal worden gesproken.

De heer Pololikashvili, secretaris-generaal van de Wereldtoerisme Organisatie van de Verenigde Naties (UNWTO), gaf aan dat de toerismesector wereldwijd is geraakt en benadrukte het belang van herstel. Het is belangrijk om bedrijven te ondersteunen en na te denken over wat nodig is als mensen straks weer gaan reizen. Hij verwelkomde de plannen voor herstel waar de Commissie aan werkt. Verder benadrukte het UNWTO het belang van het integreren van toerisme in zowel de digitale als groene transitie om een effectief en duurzaam herstel tot stand te brengen. Op 7 mei 2020 zal de UNWTO haar eigen strategie voor het herstellen van de toerismesector publiceren.

Lidstaten gaven aan dat ze zwaar zijn getroffen en de toerismesector zeer hard geraakt is, met name in de zuidelijke lidstaten. Banen zijn verloren gegaan en de luchtvaartsector ligt stil. Veel lidstaten hebben op nationaal niveau maatregelen genomen, maar dat is niet voldoende en bijna alle lidstaten vroegen de Commissie dan ook om met een stevig pakket maatregelen, ook financieel, te komen om de toerismesector te steunen, zodat die zich kan herstellen. Dit pakket moet wel duurzaam zijn. Lidstaten vroegen de Commissie om toerisme deel te laten uitmaken van het herstelplan waar de Commissie aan werkt. Na de coronacrisis moeten we terugkeren naar de vrijheid van personenverkeer tussen de lidstaten, zoals gebruikelijk was voor de crisis. Daarom is het belangrijk om de luchtvaart en andere vormen van mobiliteit zodra dat kan weer op te starten. Voor het heropenen van de grenzen werd er ook door meerdere lidstaten gepleit voor Europese coördinatie en protocollen om deze overgang uniform te laten verlopen.

Veel lidstaten benadrukten dat samenwerking en coördinatie op EU-niveau belangrijk is en riepen de Commissie op om die rol op te pakken. Ook vroegen veel lidstaten om financiële steun, waarbij ze aangaven dat het nieuwe Meerjarig Financieel Kader (MFK) maatregelen moet bevatten die specifiek voor de toerismesector kunnen worden ingezet. Een aantal zuidelijke lidstaten heeft kort voor de vergadering een schriftelijke verklaring afgegeven. In de verklaring gaan deze in op het belang van verduurzaming en digitalisering van de sector, vragen ze om het opnemen van toerisme in het herstelplan waar de Commissie aan werkt en om financiële ondersteuning.

Ik heb aangegeven welke maatregelenpakketten het kabinet heeft genomen.¹ Daarbij heb ik benadrukt dat het belangrijk is om samen te werken en om goede voorbeelden met elkaar te delen. Dit kan bijdragen aan het herstel van de sector. Ook heb ik benadrukt dat de crisisinstrumenten beschikbaar moeten zijn voor de toerismesector. Ik heb aangegeven dat ik regelmatig overleg met brancheorganisaties uit de toerisme- en gastvrijheidssector om te bespreken wat nodig is voor steun en herstel en dat er in Nederland gremia zijn waar de focus ligt op het delen van goede voorbeelden en het uitwisselen van informatie. Tevens heb ik aandacht gevraagd hoe de eilanden uit het Koninkrijk toegang kunnen krijgen tot het herstelpakket voor steun aan derde landen (*EU Global Response*).² Tenslotte heb ik gevraagd naar de mogelijkheid van een tijdelijke aanpassing van Verordening (EU) 261/2004, waardoor luchtvaartmaatschappijen die (als gevolg van COVID-19) vluchten annuleren, de mogelijkheid krijgen om vouchers uit te geven aan hun passagiers.

---

¹ Zie onder meer de brieven aan de Tweede Kamer over corona en economische maatregelen, banen en tegemoetkoming ondernemers getroffen sectoren, Kamerstuk 35 420, nrs. 1, 2 en 16

² Zie Kamerbrief van staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over extra maatregelen Caribisch Nederland in verband met de coronacrisis, kenmerk 2020Z07534